

เงื่อนไขความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน
ของโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน กรณีศึกษา: บริษัทศรีตรังแโกรอินดัสทรีและ
ชุมชนบางรัก-ชุมชนบ้านสะพานช้าง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง*
Conditions for sustainable coexistence of industrial plants and communities
Case Study: Sri Trang Agro-Industry Company and Bangrak-Saphanchang
Community, Mueangtrang District, Trang Province

¹ครชิต เชื้อขำ, ²สรัญญา โยะหมาด และ ³ฮาซันอักริม ดงนะเต็ง

¹Khanchit Chuarkham, ²Saranya Yohmad and ³Hasan Akrim Dongnadeng

^{1,2,3}คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตตรัง

^{1,2,3}Faculty of Commerce and Management, Prince of Songkla University,
Trang Campus, Thailand.

³Corresponding Author's Email: arsun.do@psu.ac.th

บทคัดย่อ

การเกิดขึ้นของอุตสาหกรรมส่งผลให้เศรษฐกิจเจริญเติบโต แต่กลับส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคนในชุมชน การจัดการที่ดีของโรงงานอุตสาหกรรมช่วยให้สามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้อย่างสันติและยั่งยืน บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชน และเงื่อนไขความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของบริษัทศรีตรังแโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สาขาตรัง กับ ชุมชนบางรัก-ชุมชนบ้านสะพานช้าง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เป็นการวิจัยแบบผสม คำนวณกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 330 ตัวอย่าง คัดเลือกโดยใช้สัดส่วนชั้นภูมิและสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากตัวแทนครัวเรือน ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ คัดเลือกด้วยวิธีการเจาะจง 4 กลุ่ม รวม 33 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารบริษัท 4 คน 2) เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลด้านอุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม 4 คน 3) ผู้นำชุมชน 5 คน และ 4) ประชาชน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีความพึงพอใจมีต่อบริษัทในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.92) โดยมีความพึงพอใจสูงสุดด้านการส่งเสริมการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 3.88) และรองลงมาคือด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม (ค่าเฉลี่ย 3.84)

ผลการวิจัยพบ 6 เงื่อนไขความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของบริษัทกับชุมชน ประกอบด้วย การวางแผนและการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน การดำเนินนโยบายด้านสังคมและรักษาสิ่งแวดล้อม การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต การสร้างเครือข่ายทางสังคม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน งานวิจัยนี้มีข้อเสนอแนะว่า บริษัทควรเพิ่มการรับรู้ การมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยน

*Received February 7, 2022; Revised April 21, 2022; Accepted May 5, 2022

เปลี่ยนเรียนรู้ และการช่วยเหลือไปยังชุมชนรอบนอก เพื่อให้เกิดความเข้าใจบริบทของการจัดการองค์กรในวงกว้าง

คำสำคัญ: ความร่วมมือ; การอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน; การแลกเปลี่ยนข้อมูล; โรงงานอุตสาหกรรม; ชุมชน

Abstract

The development of industries has resulted in economic growth, simultaneously affecting the environment and the health of people in the community. Good management of the industries enables them to co-exist harmoniously and sustainably with the community. This research aimed to study the satisfaction of the community and success factors for sustainable coexistence between Sri Trang Agro-Industry Public Company Limited, Trang Branch, and Bang Rak - Ban Saphan Chang community in Mueang Trang District, Trang Province. It was developed as mixed-method study. The quantitative sample was estimated with a sample size of 330, using proportional allocation selection approach and randomly sampled from households representatives. The qualitative informants were purposively selected from four groups, totaling 33 people, consisting of: 1) 4 company executives, 2) 4 personnel in charge of industrial and environmental governance, 3) 5 community leaders, and 4) 20 community members. As for the findings, the research reveals that the overall satisfaction of the community towards the company is highly satisfied (mean 3.92), where educational promotion is ranked at the top (mean 3.88) followed by community and social development (mean 3.84).

The research also discovers six success factors for sustainable coexistence, comprising of complaints planning and resolution, social and environmental policies implementation, physical and mental health care, social networking, exchange of knowledge and comprehension, and mutual participation in community development. Throughout the findings, this research suggests that the company should improve public awareness, participation, knowledge transfer, and assistance offering to the surrounding community to comprehend its holistic organizational management.

Keywords: participation; sustainable coexistence; information sharing; industry; community

บทนำ

การพัฒนาของภาคอุตสาหกรรมนั้นเป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาประเทศ ช่วยให้เศรษฐกิจภายในประเทศดีขึ้นและทำให้ประชากรมีงานทำ มีรายได้ในการดำรงชีพของตนเองและครอบครัว ปัจจุบันประเทศไทย มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการมากกว่า 70,410 แห่ง (Department of Industrial Works, 2021) แต่อย่างไรก็ตามผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินกิจการของภาคอุตสาหกรรมนั้นมีปัญหาตามมามากมาย เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหามลภาวะ ความเหลื่อมล้ำของสังคม อุบัติเหตุ เป็นต้น เมื่อมีการพัฒนาอุตสาหกรรมย่อมมีผลกระทบต่อชุมชนและประชาชนในพื้นที่ ส่งผลต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ซึ่งแนวทางในการอยู่ร่วมกันอย่างสันตินั้น จำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในชุมชน ด้วยการสื่อสารสร้างความเข้าใจกัน การช่วยเหลือกัน การดูแลซึ่งกันและกัน การทำกิจกรรมร่วมกัน โดยองค์ประกอบเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนหรือผู้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบ (Tissamana, 2021; Thanavaro, 2018) ส่งผลให้สังคมเป็นระเบียบเรียบร้อย ปราศจากความขัดแย้งต่างๆ และเกิดการพัฒนาที่รวดเร็วและยั่งยืน เนื่องจากความสงบสุขในสังคมจะกระตุ้นให้เกิดการลงทุน ทำให้ประเทศมีรายได้มากขึ้น สามารถนำมาปรับปรุงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมให้มีประสิทธิภาพขึ้นได้

บริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) เป็นหนึ่งในโรงงานอุตสาหกรรมของประเทศไทย ประกอบกิจการในธุรกิจยางธรรมชาติครบวงจรและเป็นผู้ผลิตยางธรรมชาติรายใหญ่ของโลก มีผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย ได้แก่ แผ่นยางรมควัน ยางแท่ง และน้ำยางข้น เป็นต้น มีอัตราการผลิต 2.86 ล้านตันต่อปี มีสาขาย่อย 12 สาขา ครอบคลุมทั่วประเทศ โดยสาขาตรัง อำเภอมืองตรัง จังหวัดตรัง เป็นสำนักงานใหญ่ มีการดำเนินการมายาวนานและตั้งอยู่ใจกลางชุมชนขนาดใหญ่ ในเขตเทศบาลนครตรัง มีจำนวนครัวเรือนล้อมรอบบริษัททั้งสิ้น 1,902 ครัวเรือน ประกอบด้วย ชุมชนบางรัก 1-4 มีจำนวน 1,465 ครัวเรือน (Trang Municipality, 2020) และชุมชนบ้านสะพานช้าง จำนวน 437 ครัวเรือน (Bang Rak Subdistrict Administrative Organization, 2020) และเป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่าสิ่งที่จะมาพร้อมกับโรงงานอุตสาหกรรม คือ การเติบโตทางเศรษฐกิจ ประชาชนในพื้นที่มีงานทำและมีรายได้ รวมทั้งปัญหาต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหามลพิษหรือกลิ่นเหม็นจากสารเคมี ซึ่งส่งผลเสียต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคนในชุมชน ก่อให้เกิดการร้องเรียน แต่จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นผู้วิจัยกลับพบว่าโรงงานของบริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี สาขาตรัง อำเภอมืองตรัง จังหวัดตรัง มีปัญหาจากการร้องเรียนน้อยและสามารถอยู่ร่วมกับชุมชนได้ (Paytai, 2021) ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจว่าชุมชนรอบข้างบริษัทมีความพึงพอใจต่อการอยู่ร่วมกันอย่างไร และมีเงื่อนไขใดบ้างที่ทำให้บริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี สาขาตรัง อำเภอมืองตรัง ประสบความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและยั่งยืนกับชุมชนบางรัก-ชุมชนบ้านสะพานช้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของชุมชนต่อการอยู่ร่วมกันของบริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรีกับชุมชนบางรัก-ชุมชนบ้านสะพานช้าง อำเภอมืองตรัง จังหวัดตรัง

2. เพื่อศึกษาเงื่อนไขความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของบริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรีกับชุมชนบางรัก-ชุมชนบ้านสะพานช้าง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมระหว่างเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณ คณะผู้วิจัยใช้สูตรยามาเนที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยได้ผลลัพธ์เท่ากับ 330 ตัวอย่าง จากจำนวนประชากร 1,902 ครั้วเรือน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและน่าเชื่อถือ คณะผู้วิจัยใช้สัดส่วนชั้นภูมิในการจัดสรรจำนวนตัวอย่างจากชุมชนบางรัก 1-4 รวม 4 ชุมชน ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ ตำบลทับเที่ยง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง และชุมชนบ้านสะพานช้าง 1 ชุมชน ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลบางรัก อำเภอเมือง จังหวัดตรัง จากนั้นดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยการสุ่มแบบบังเอิญจากตัวแทนครัวเรือนรอบโรงงาน รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลประชากรชุมชนบางรัก1-4 และชุมชนบ้านสะพานช้าง

ชื่อชุมชน	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง
ชุมชนบางรัก 1	643	33.81	112
ชุมชนบางรัก 2	327	17.19	57
ชุมชนบางรัก 3	285	14.98	49
ชุมชนบางรัก 4	210	11.04	36
ชุมชนบ้านสะพานช้าง	437	22.98	76
รวม	1,902	100	330

ขั้นตอนที่ 2 คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้ข้อมูลหลักโดยวิธีการเจาะจง ไปยังกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันของโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนรอบข้าง จำนวน 4 กลุ่ม รวม 33 คน ได้แก่ 1) กลุ่มผู้บริหารบริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สาขาตรัง จำนวน 4 คน ประกอบด้วย ผู้จัดการโรงงาน ผู้จัดการกลุ่มคุณภาพยางแผ่น ผู้จัดการอาวุโสด้านความยั่งยืนและสิ่งแวดล้อม และผู้จัดการด้านขนส่ง เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทและส่วนรวมสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อการจัดการโรงงานให้สามารถอยู่ร่วมกันกับชุมชน 2) เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลด้านอุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตรัง จำนวน 3 คน และเจ้าหน้าที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดตรัง จำนวน 1 คน เนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทในการควบคุมดูแลด้านอุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ 3) กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชนบางรัก 1-4 ชุมชนละ 1 คน และชุมชนบ้านสะพานช้าง จำนวน 1 คน โดยเป็นผู้นำที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับบริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด(มหาชน) สาขาตรัง อย่างสม่ำเสมอ และ 4) กลุ่มประชาชน

ชุมชนทั่วไป จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ประชาชนชุมชนบางรัก 1-4 ชุมชนละ 4 คน และชุมชนบ้านสะพานช้าง จำนวน 4 คน โดยการเลือกแบบเจาะจงไปยังผู้ที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไปและมีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับบริษัท ศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด(มหาชน) สาขาตรัง อย่างน้อย 2 ครั้งในปี 2563

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือวิจัย ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครัวเรือนในชุมชนที่มีต่อการดำเนินกิจกรรมของบริษัท ครอบคลุมด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อชุมชน ด้านการยอมรับของชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม ด้านการส่งเสริมการศึกษา ด้านส่งเสริมรายได้และอาชีพ และด้านการบริจาคเพื่อสาธารณะประโยชน์ โดยใช้เกณฑ์การวัดตามระบบ Likert Scale ดังนี้ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด 4 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก 3 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 2 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย และ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด โดยคำถามทั้งหมดได้จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยใช้คำถามปลายเปิด จำนวน 7 ข้อ สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา การสร้างเครือข่ายทางสังคม และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลหลักสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน พิจารณา เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงคำถามและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย โดยแบบสอบถามวัดค่า IOC ในภาพรวมเท่ากับ 0.73 เมื่อปรับปรุงแบบสอบถามเสร็จจึงนำไปทดลองใช้เก็บข้อมูลจากประชาชนรอบข้างบริษัท จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้จริง โดยวิธี Cronbach's Alpha ได้ผลทดสอบเท่ากับ 0.957 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริงสำหรับแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้สัมภาษณ์ จำนวน 3 คน และนำไปปรับปรุงก่อนนำไปใช้แบบสัมภาษณ์ไปใช้จริงกับผู้ให้ข้อมูลหลักเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 33 คน

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปสอบถามตัวแทนของครัวเรือนตอบคำถามโดยการสุ่มแบบบังเอิญและได้รับคำตอบครบตามจำนวน 330 ตัวอย่าง ดังตารางที่ 1 สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพผู้วิจัยดำเนินการเก็บจากผู้ให้ข้อมูลหลักด้วยตนเอง โดยการประสานงานขอลงพื้นที่เก็บข้อมูลกับผู้จัดการโรงงาน เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐที่กำกับดูแลด้านอุตสาหกรรมและสิ่งแวดล้อม ผู้นำชุมชนและผู้ที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมกับบริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สาขาตรัง ตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อขออนุญาตหมายกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมทั้งได้อธิบายขั้นตอนและวิธีการตอบแบบสัมภาษณ์ให้กับผู้ให้ข้อมูลหลักได้เข้าใจก่อนและได้มีแจ้งเกี่ยวกับการขอบันทึกเสียงสนทนาจากผู้ให้ข้อมูลหลักต่อการสัมภาษณ์ด้วยความสมัครใจพร้อมทั้งมีการลงนามใบพิทักษ์สิทธิ์สำหรับผู้ให้ข้อมูลหลัก ทั้ง 4 กลุ่ม โดยขณะสัมภาษณ์มีการสวมหน้ากากอนามัยและเว้นระยะห่าง 1 เมตร ตามมาตรการป้องกันเชื้อโควิด-19 จากนั้น ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 15 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2564 เมื่อได้ข้อมูลครบถ้วนแล้ว จึงได้นำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว ผู้วิจัยนำไปถอดเทปสัมภาษณ์ เพื่อทำการบันทึกข้อมูลและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้งเพื่อป้องกันความผิดพลาดจากการบันทึก

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการบรรยายข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับน้อย และคะแนนเฉลี่ย 1-1.80 หมายถึงมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาถอดเทปการสัมภาษณ์ จัดระเบียบ ข้อมูลเป็นระบบ จากนั้นวิเคราะห์แก่นสาระและวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง และสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ผลการวิจัยเชิงปริมาณและผลการวิจัยเชิงคุณภาพ รายละเอียดดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 169 คน คิดเป็นร้อยละ 51.22 และมีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 25.76 นอกจากนี้ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 34.55 และมีรายได้น้อยกว่า 10,001 บาท จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 48.48

2. ระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อบริษัท ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของ ชุมชนที่มีต่อบริษัทในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านที่มี ระดับความพึงพอใจสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และรองลงมาคือ ด้านการ พัฒนาชุมชนและสังคม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของชุมชนที่มีต่อบริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด(มหาชน)สาขาทรัง

ด้านของความพึงพอใจของชุมชน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการรักษาสีสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อชุมชน	3.40	0.782	ระดับมาก
ด้านการยอมรับของชุมชน	3.54	0.829	ระดับมาก
ด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม	3.84	0.771	ระดับมาก
ด้านการส่งเสริมการศึกษา	3.88	0.728	ระดับมาก
ด้านการเสริมรายได้และอาชีพ	3.74	0.788	ระดับมาก
ด้านการบริจาคเพื่อสาธารณะประโยชน์	3.82	0.793	ระดับมาก
รวม	3.92	0.723	ระดับมาก

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก พบ 6 เงื่อนไขความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของบริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สาขาทรง ชุมชนบางรัก-ชุมชนบ้านสะพานช้าง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวางแผนและการแก้ไขปัญหาการร้องเรียนจากชุมชนรอบข้างบริษัท ผลการวิจัยพบว่า บริษัทได้รับการร้องเรียนเรื่องกลิ่นเหม็นที่เกิดจากกระบวนการผลิตจากชุมชนโดยรอบน้อยมาก โดยบริษัทมีกระบวนการเพื่อลดปัญหาของกลิ่นเหม็นออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ 1) ระดับต้นน้ำ บริษัทมีการตรวจสอบปริมาณสารเคมีที่พ่วงารายย่อยผสมมากับน้ำยางสด ณ จุดรับซื้อน้ำของบริษัท 2) ระดับกลางน้ำ บริษัทนำนโยบาย Green Natural Rubber รวมทั้งนำมาตรฐานในการผลิตตามระบบ ISO มาใช้ นอกจากนี้ มีการควบคุมการใช้สารเคมีให้เหมาะสมในขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ และ 3) ระดับปลายน้ำ บริษัทมีการตรวจสอบน้ำเสียเดือนละ 1 ครั้ง รายงานผลการทดสอบน้ำเสียให้ชุมชนทราบทุกเดือนโดยประกาศผลการทดสอบไว้ที่ป้ายประชาสัมพันธ์บริเวณหน้าบริษัท จัดตั้งแผนกรับข้อร้องเรียน รวมถึงมีการจัดตั้งทีมสำรวจกลิ่นในเขตชุมชนรอบบริษัททุกวัน นอกจากนี้ บริษัทได้มีการวางแผนการแก้ไขปัญหาของกลิ่นเหม็นร่วมกับตัวแทนของชุมชน มีการสร้างเครือข่ายสิ่งแวดล้อมโดยมีชุมชนเป็นสมาชิก มีการประชุมระหว่างผู้บริหารของบริษัทกับประธานชุมชนทุก 3 เดือน

2. การดำเนินนโยบายด้านสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมของบริษัท ผลการวิจัยพบว่า บริษัทมีนโยบายที่ชัดเจนต่อสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนรอบข้างบริษัท มีความมุ่งมั่นสู่ความเป็นผู้นำอุตสาหกรรมแห่งยางสีเขียวย โดยใช้กลยุทธ์ 4 Green ในการดำเนินการ ประกอบด้วย 1) ผลิตภัณฑ์สีเขียว (Green Products) 2) กระบวนการผลิตสีเขียว (Green Process) 3) การสรรหาวัตถุดิบสีเขียว (Green Procurement) และ 4) บริษัทสีเขียว (Green Company) นอกจากนี้ บริษัทมีการควบคุมค่าต่างๆ ในน้ำมีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำ มีการทำโครงการควบคุมก๊าซเรือนกระจก มีการสร้างเครือข่ายสิ่งแวดล้อมบางรัก

3. การดำเนินนโยบายในการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของประชาชนในชุมชนรอบข้างบริษัท ผลการวิจัยพบว่า บริษัทมีการสอบถามปัญหาที่ชุมชนได้รับผลกระทบอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริมการออกกำลังกายในตอนเช้ารวมถึงการสนับสนุนชุดออกกำลังกาย มีการเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียงในชุมชนพร้อมมีการนำผ้าอ้อมสำหรับผู้ใหญ่ไปมอบให้ นอกจากนี้มีการนำของใช้ที่จำเป็นอื่นๆ มอบให้แก่ประชาชนในชุมชนเป็นประจำ

4. การสร้างเครือข่ายทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า บริษัทมีการจัดตั้งคณะทำงานที่มีผู้นำชุมชนร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาศึกษาดูงานภายในบริษัท การวางระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรม มีช่องทางติดต่อสื่อสารระหว่างชุมชนกับบริษัทโดยตรง มีการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR)

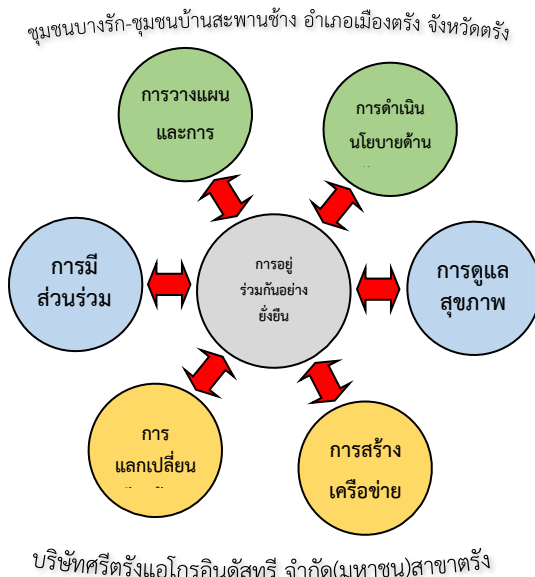
5. การแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันระหว่างบริษัทและชุมชนรอบข้าง ผลการวิจัยพบว่า บริษัทมีนโยบายที่ชัดเจนในการอยู่ร่วมกันกับชุมชน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับชุมชนรอบ

ข้างบริษัทเพื่อสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันด้วยการจัดตั้งแผนกรับร้องเรียนขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบด้านนี้ โดยเฉพาะ มีการประชุมร่วมกับประธานชุมชนทั้ง 5 ชุมชนทุก 3 เดือน เพื่อการพูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยประธานชุมชนจะนำข้อมูลในที่ประชุมไปชี้แจงแก่ประชาชนในชุมชนให้รับทราบ อีกทั้งอนุญาตให้ตัวแทนชุมชนรอบข้างบริษัทเข้าเยี่ยมชมกระบวนการทำงานของบริษัท นอกจากนี้ให้ชุมชนสามารถติดต่อผ่านช่องทางไลน์กลุ่มเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือแจ้งร้องเรียนปัญหาในเรื่องต่างๆ ให้ทางบริษัทได้รับรู้และสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไข

6. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ผลการวิจัยพบว่า บริษัทมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการศึกษา บริษัทได้จัดสรรทุนการศึกษาสำหรับเยาวชนในชุมชน 2) ด้านการสร้างอาชีพ บริษัทได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้าทำงานในบริษัท จัดฝึกอบรมการทำสบู่และตุ๊กตาจากยางพาราให้กับประชาชนในชุมชน ส่งเสริมกลุ่มพลังหญิงด้วยการสร้างอาชีพเสริมให้กับสตรีในชุมชน รวมทั้งช่วยเหลือทางด้านการตลาด และ 3) ด้านกิจกรรมของชุมชน บริษัทสนับสนุนน้ำดื่มและเงินทุนในการทำกิจกรรมของชุมชน จัดส่งพนักงานเข้าไปช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน อาทิ งานวันเด็ก งานวันสงกรานต์ งานวันปีใหม่ โครงการลดขยะให้เป็นศูนย์ โครงการไม่นำพลาสติกเข้าชุมชน โครงการชักชวนป้องกันอุบัติเหตุ โครงการศรีตรังศรีบ้านศรีเรือนเป็นซึ่งเป็นกิจกรรมการร่วมแรงร่วมใจทำความสะอาดถนนและท่อระบายน้ำ และโครงการคลองสตรีย่วมกับชุมชนบางรักซึ่งเป็นกิจกรรมขุดลอกคลองและจัดการกับขยะในคลองนางน้อย ทุกปี

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยค้นพบ 6 เงื่อนไขความสำเร็จที่ทำให้บริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สาขาตรังสามารถอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนกับชุมชนบางรัก-ชุมชนบ้านสะพานช้าง อำเภอมืองตรัง จังหวัดตรัง ประกอบด้วย 1) การวางแผนและการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน 2) การดำเนินนโยบายด้านสังคมและรักษาสิ่งแวดล้อม 3) การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต 4) การสร้างเครือข่ายทางสังคม 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างความเข้าใจ และ 6) การมีส่วนร่วม ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมีข้อค้นพบที่นำมาอภิปรายในประเด็นสำคัญ รายละเอียดดังนี้

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่าบริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สาขาตรัง มีการวางแผน และการแก้ไขปัญหการร้องเรียนจากชุมชนรอบข้าง โดยมีกระบวนการเพื่อลดปัญหาของกลิ่นเหม็นอย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 1) การตรวจสอบปริมาณสารเคมีที่พ่นค้ำรายย่อยผสมกับน้ำยางสด ณ จุดรับซื้อน้ำของ บริษัท 2) การนำนโยบาย “Green Natural Rubber” รวมทั้งนำมาตรฐานการผลิตตามระบบ ISO มาใช้ และ 3) การตรวจสอบน้ำเสียเดือนละครั้ง พร้อมรายงานผลให้ชุมชนทราบทุกเดือนโดยติดบนไว้นิลบริเวณหน้า บริษัท จัดตั้งแผนกรับข้อร้องเรียน รวมถึงมีการจัดตั้งทีมสำรวจกลิ่นในเขตชุมชนรอบบริษัททุกวัน นอกจากนี้ บริษัทได้มีการวางแผนการแก้ปัญหาของกลิ่นเหม็นร่วมกับตัวแทนของชุมชน มีการสร้างเครือข่ายสิ่งแวดล้อม โดยมีชุมชนเป็นสมาชิก มีการประชุมระหว่างผู้บริหารของบริษัทกับประธานชุมชนทุกสามเดือน ส่งผลให้บริษัท ได้รับการร้องเรียนปัญหาจากชุมชนบริเวณโดยรอบค่อนข้างน้อยมากในเรื่องกลิ่นเหม็น สอดคล้องกับ ผลการวิจัยเชิงปริมาณที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในการรักษาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อ ชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.40) โดยผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับนักวิจัยหลายท่านได้แก่ Ariyaworanant, Samart, Jirakraisiri, and Kanjanapokin (2020); Maskasem, and Pimoljinda (2020); Noinach, Sornil, and Phoochinda (2015) ที่พบว่า การกำหนดแผนงานที่ชัดเจนและการนำระบบ ISO มา ใช้ในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมสามารถป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี อีกทั้งการ สื่อสารหลากหลายรูปแบบช่วยให้บุคคลภายในและภายนอกบริษัทเข้าใจการดำเนินการของบริษัทได้เป็นอย่างดี สามารถช่วยลดข้อร้องเรียนได้

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า บริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สาขาตรัง มีการดำเนิน นโยบายด้านสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยมีนโยบายที่ชัดเจนต่อสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อม มีความมุ่งมั่นสู่ความเป็นผู้นำอุตสาหกรรมแห่งยางสีเขียวย โดยใช้กลยุทธ์ 4 Green ในการดำเนินการ ประกอบด้วย 1) ผลิตภัณฑ์สีเขียว 2) กระบวนการผลิตสีเขียว 3) การสรรหาวัตถุดิบสีเขียว และ 4) บริษัทสีเขียว อีกทั้ง บริษัทยังมีการควบคุมค่าต่างๆ ในน้ำ มีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แม่น้ำ มีการทำโครงการ ควบคุมก๊าซเรือนกระจก มีการสร้างเครือข่ายสิ่งแวดล้อมบางรัก สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.40) โดยผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ Luangpaiboon, Koolrojanaput, Charoenwiriyaikul, and Chanchaen (2020) ที่พบว่า การบริหารจัดการผลิตภัณฑ์ของโรงงานอุตสาหกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน ต้องแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปด้วย โดยควรนำวัตถุดิบจากธรรมชาติ มาเป็นส่วนหนึ่งในการผลิต และยังสอดคล้อง Boontote, Niyamangkoon, and Pairindra (2015); Ketthong, and Sutummasa (2014) ที่พบว่านโยบายสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหาร จัดการสิ่งแวดล้อม การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ให้สาธารณชนรับทราบ รวมทั้งยังสอดคล้องกับ Ariyaworanant, Samart, Jirakraisiri, and Kanjanapokin

(2020); Yothachan (2019) ที่พบว่า การมีนโยบายที่ชัดเจนด้านสิ่งแวดล้อมและความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นสิ่งจำเป็นของอุตสาหกรรม เนื่องจากการพัฒนาประเทศต้องควบคู่ไปกับการพิทักษ์รักษาสิ่งแวดล้อมด้วย นอกจากนี้ยังมีมาตรการทางกฎหมายในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า บริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด(มหาชน) สาขาตรัง มีการดำเนินนโยบายในการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของประชาชนในชุมชนรอบข้าง มีการสอบถามปัญหาที่ชุมชนได้รับผลกระทบอย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริมการออกกำลังกายในตอนเช้ารวมถึงการสนับสนุนชุดออกกำลังกาย มีการเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียงในชุมชนพร้อมกับนำผ้าอ้อมผู้ใหญ่ไปมอบให้ นอกจากนี้มีการนำของใช้ที่จำเป็นอื่นๆ มอบให้แก่ประชาชนในชุมชนเป็นประจำ สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการยอมรับของชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.54) โดยผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับนักวิจัยหลายท่านได้แก่ Surakarn, and Arin (2014); Arsa, Detboon, and Dokkulab (2018) ที่พบว่า การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การดูแลกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน การเอาใจใส่กันเป็นอย่างดี การจัดการในชุมชน และสัมพันธ์ภาพกับเพื่อนบ้านที่ดี สามารถช่วยลดปัญหาด้านสุขภาพจิตของประชาชนในชุมชนได้

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพพบว่า บริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สาขาตรัง มีการสร้างเครือข่ายทางสังคม มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่มีผู้นำชุมชนเป็นคณะกรรมการเพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน การศึกษาดูงานภายในบริษัทของชุมชน วางระบบการติดตามและประเมินผลการดำเนินกิจกรรม มีช่องทางติดต่อสื่อสารกับบริษัทได้โดยตรง มีการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR) สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม ด้านการส่งเสริมการศึกษาและด้านการเสริมรายได้และอาชีพอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.84, 3.88 และ 3.74 ตามลำดับ) โดยผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ Luangpaiboon, Koolrojanaput, Charoenwiryakul, and Chanchaen (2020) ที่พบว่า เครือข่ายช่วยให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อะไรใหม่เพื่อสร้างระบบนิเวศทางธุรกิจ และยังสอดคล้องกับนักวิจัยอีกหลายคนพบว่า การสร้างเครือข่ายช่วยส่งเสริมการปฏิบัติการขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของโรงงานอุตสาหกรรม (Donwijit, and Sripokangkul, 2021; Radsanmuang, Sirikunjanaporn, Sukprasert, and Rahannok, 2019; Klurvudtikul, and Srithong, 2020)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า บริษัทศรีตรังแอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สาขาตรัง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันระหว่างบริษัทและชุมชนรอบข้าง มีนโยบายที่ชัดเจนในการอยู่ร่วมกันกับชุมชน มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับชุมชนรอบข้างบริษัทเพื่อสร้างความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันด้วยการจัดตั้งแผนกรับร้องเรียนขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบด้านนี้โดยเฉพาะ มีการประชุมร่วมกับประธานชุมชนทั้ง 5 ชุมชนทุก 3 เดือน เพื่อการพูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไข ปัญหา โดยประธานชุมชนจะนำข้อมูลในที่ประชุมไปชี้แจงแก่ประชาชนในชุมชนให้รับทราบ อีกทั้งอนุญาตให้ตัวแทนชุมชนรอบข้างเข้าเยี่ยมชมกระบวนการทำงานของบริษัทและสร้างช่องทางการติดต่อผ่านทางไลน์กลุ่มเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูลหรือแจ้งร้องเรียนปัญหาในเรื่องต่างๆ ให้ทางบริษัทได้รับรู้และสามารถนำไปปรับปรุงแก้ไข นอกจากนี้บริษัทได้มีการจัดตั้งแผนกขึ้นมาเพื่อการทำกิจกรรมกับชุมชน มีการเชิญผู้นำชุมชนและคนใน

ชุมชนเข้าไปศึกษาดูงานภายในบริษัท ประชาชนในชุมชนได้รับโอกาสให้เข้าทำงานในบริษัท มีการจัดกิจกรรมทำความสะอาดถนนบริเวณโดยรอบบริษัทร่วมกับชุมชน สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจบริษัทด้านการยอมรับของชุมชนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.54) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการค้นพบของนักวิจัยส่วนหนึ่ง ที่พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเป็นจริง รวมทั้งการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประกอบด้วย การร่วมรับรู้ การร่วมปรึกษา การร่วมตัดสินใจ การร่วมดำเนินการ และการร่วมติดตามตรวจสอบ จะก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและ ยั่งยืน (Tesapurana, and Charoenporn, 2021; Paopongchung, Boonyasopon, and Katsingha, 2014; Chooipiban, 2009)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ พบว่า บริษัทศรีตรังเอโกรอินดัสทรี จำกัด (มหาชน) สาขาตรัง มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการศึกษา บริษัทได้จัดสรรทุนการศึกษาสำหรับเด็กในชุมชน 2) ด้านการสร้างอาชีพ บริษัทได้เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนเข้าทำงานในบริษัท จัดฝึกอบรมการทำสบู่ และตุ๊กตาจากยางพาราให้กับประชาชนในชุมชน รวมทั้งช่วยเหลือทางด้านการตลาด และ 3) ด้านกิจกรรมของชุมชน บริษัทสนับสนุนน้ำดื่มและเงินทุนในการทำกิจกรรมของชุมชน จัดส่งพนักงานเข้าไปช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน อาทิ งานวันเด็ก งานวันสงกรานต์ งานวันปีใหม่ โครงการลดขยะให้เป็นศูนย์ โครงการไม่นำพลาสติกเข้าชุมชน โครงการชักซ้อมป้องกันอุบัติเหตุ โครงการศรีตรังศรีบ้านศรีเรือนเป็นซึ่งเป็นกิจกรรมการร่วมแรงร่วมใจทำความสะอาดถนนและท่อระบายน้ำ และโครงการคลองสดใสร่วมกับชุมชนบางรักซึ่งเป็นกิจกรรมขุดลอกคลองและจัดการกับขยะในคลองนางน้อยทุกปี สอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณ ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีซึ่งมีผลความพึงพอใจด้านการพัฒนาชุมชนและสังคมและด้านการบริจาคเพื่อสาธารณะประโยชน์อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.84 และ 3.82 ตามลำดับ) โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิจัยบางส่วนที่พบว่าชุมชนมีความพึงพอใจต่อโรงงานเนื่องจากการเกิดขึ้นของอุตสาหกรรมทำให้เกิดการจ้างแรงงานในชุมชน ประชาชนมีงานทำมากขึ้น เกิดอาชีพใหม่ๆ ในชุมชน (Pratumphithak, 2018; Jaricksakulchai, Arsa, and Dokkulab, 2019)

สรุป

ผลการวิจัยเงื่อนไขความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนของโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชน กรณีศึกษาบริษัทศรีตรังเอโกรอินดัสทรีและชุมชนบางรัก-ชุมชนบ้านสะพานช้าง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง พบว่าชุมชนมีความพึงพอใจต่อบริษัทในภาพรวมในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านการส่งเสริมการศึกษา มากที่สุด รองลงมาคือด้านการพัฒนาชุมชนและสังคม ทั้งนี้พบว่าเงื่อนไขความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนประกอบด้วย 6 เงื่อนไขสำคัญ ได้แก่ 1) การวางแผนและการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียนจากชุมชนโดยดำเนินการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ มีแผนรับข้อร้องเรียนจากชุมชน มีการจัดตั้งทีมสำรวจชุมชน และร่วมกับตัวแทนชุมชนในการแก้ไขปัญหา 2) การดำเนินนโยบายด้านสังคมและรักษาสิ่งแวดล้อม โดยใช้กลยุทธ์ 4 Green ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์สีเขียว กระบวนการผลิตสีเขียว วัตถุดิบสีเขียว และบริษัทสีเขียว 3) การดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนทั้งการส่งเสริมการออกกำลังกาย

การเยี่ยมผู้ป่วยติดเตียง การมอบสิ่งของจำเป็นแก่ประชาชนในชุมชนเป็นประจำ 4) การสร้างเครือข่ายทางสังคม โดยการจัดตั้งคณะทำงานมีตัวแทนชุมชนวางแผนการดำเนินงานกับชุมชน การติดต่อสื่อสารกับชุมชน การจัดกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม รวมถึงการเสริมพลังกลุ่มสตรีในชุมชน 5) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสร้างความเข้าใจระหว่างบริษัทและชุมชนรอบข้าง และ 6) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ทั้งด้านการศึกษา การสร้างอาชีพ และการช่วยเหลือกิจกรรมของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่าชุมชนมีความพึงพอใจต่อบริษัทภาพรวมในระดับมาก อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ในด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมและผลกระทบต่อชุมชน มีคะแนนเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่นๆ ดังนั้นบริษัทควรมุ่งเน้นนโยบายและหาแนวทางหรือมาตรการในการรักษาสิ่งแวดล้อมและดูแลประเด็นผลกระทบต่อชุมชนให้มากขึ้น เพื่อให้ชุมชนมีความพึงพอใจมากยิ่งขึ้นอีก

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่าเงื่อนไขความสำเร็จในการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืนระหว่างของโรงงานอุตสาหกรรมกับชุมชน ประกอบด้วย 6 เงื่อนไขสำคัญ ได้แก่การวางแผนและการแก้ไขปัญหาข้อร้องเรียน การดำเนินนโยบายด้านสังคมและรักษาสิ่งแวดล้อม การดูแลสุขภาพจิต การสร้างเครือข่าย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการสร้างความเข้าใจ และการมีส่วนร่วม ดังนั้นโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชุมชนอื่นๆ ควรคำนึงถึงเงื่อนไขดังกล่าวในการดำเนินกิจการและอยู่ร่วมกับชุมชนอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการควรเพิ่มการรับรู้ การมีส่วนร่วม การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการช่วยเหลือไปยังชุมชนรอบนอกบริษัทนอกเหนือจากชุมชนรอบข้าง เพื่อให้เกิดความเข้าใจบริบทของการจัดการองค์กรในวงกว้างมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สำหรับประเด็นที่ควรดำเนินการวิจัยในครั้งต่อไป คือประเด็นเกี่ยวกับเงื่อนไขหรือปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนรอบบริเวณโรงงานอุตสาหกรรม

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณนาง นาทุงนัย คุณอรรถนันท์ ชูเพ็ง คุณอัสรี คำดี คุณธนายุทธ์ ไวยานนท์ และคุณบรรศักดิ์ สำหรับการเก็บข้อมูล และคุณเกรียงศักดิ์ เพทาย สำหรับการช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลและสนับสนุนข้อมูลที่เป็นต่อการวิจัย

References

- Ariyaworanant, C., Samart, P., Jirakraisiri, P., & Kanjanapokin, K. (2020). Corporate Social Responsibility in Automotive Industrial in case of Toyota Motor Thailand Company Limited. *Journal of Administrative and management*, 8(1), 14-24.
- Arsa, R., Detboon, P., & Dokkulab, N. (2018). Mental Health Situation Among People Living Around the Industrial Area in Nong Kar District, Saraburi Province. *VRU Research and Development Journal Science and Technology*, 1(3), 135-142.
- Bang Rak Subdistrict Administrative Organization. (2020). *History and general condition information of Bang Rak Subdistrict Administrative Organization, Mueang District, Trang Province*. Retrieved November 20, 2020, from <http://bangraktrang.go.th/public/texteditor/data/index/menu/237>
- Boontote, C., Niyamangkoon, S., & Pairindra, B. (2015). The Effectiveness of Environmental Management of Nava Nakorn Industrial Estate in Pathumthani Province. *Journal of industrial education*, 14(1), 220-225.
- Choopiban, M. (2009). Opportunity to Cultivate Environmental Governance Culture in Industrial Area by Communication Process and Community Sharing Activities. *Journal of Environmental Management*, 5(1), 39-60.
- Department of Industrial Works. (2021). *Cumulative statistics of the number of factories that are allowed to operate (Open for operation) according to the Factory Act 1992, classified by industry category at the end of 2020*. Retrieved April 20, 2021, from <https://www.diw.go.th/webdiw/static-fac/>
- Donwijit, N., & Sripokangkul, S. (2021). The Movement of Civil Society Networks in Response to Violations of the Rights of Citizens by the State: Case Study of an Industrial Quarry Mining Concession in the Forest Area of Phra Phutthabat Noi-Khao Khamin Community, Kaeng Khoi District, Saraburi Province. *Journal of MCU Peace Studies*, 9(5), 1901-1911.
- Jaricksakulchai, J., Arsa, R., & Dokkulab, N. (2019). Effect of Industries on Quality of Life Among People in Nava Nakorn Industrial Estate, Pathum Thani Province. *Journal of Humanities and Social Science Valaya Alongkorn*, 14(3), 262-271.

- Ketthong, S., & Sutummasa, S. (2014). The Satisfaction of the Community Leaders to the Social Responsibility of Business Organizations in Map Ta Phut Municipality, Muang District, Rayong Province. *Journal of Safety and Health*, 7(25), 36-45.
- Klurvudtikul, S., & Srithong, A. (2020). The Development Model of Network and Corporate Social Responsibility System of Thai Glass Manufacturing Industrial. *Journal of MCU Social Development (JMSD)*, 5(1), 51-57.
- Luangpaiboon, P., Koolrojanaput, S., Charoenwiriyaikul, C., & Chancharoen, S. (2020). The Success in Sustainable Environmentally Friendly Products Management for Industrial Plants. *Journal of the Association of Researchers*, 25(1), 254-270.
- Maskasem, S., & Pimoljinda, T. (2020). Environmental Management of Factories in Map Ta Phut Industrial Estate Problems Obstacles and Solutions. *Baddhana Journal*, 7(2), 198-208.
- Noinach, K., Sornil, W., & Phoochinda, W. (2015). Stimulating Sustainable Development of Eco-Industrial Town: A Case Study of Bangchan Industrial Estate. *Journal of industrial education*, 14(2), 312-319.
- Paopongchung, P., Boonyasopon, T., & Katsingha, W. (2014). Model Development of Corporate Social Responsibility with Communities Participation for Sustainable of Industrial Zone. *The Journal of KMUTNB*, 24(3), 644-656.
- Pratumphithak, S. (2018). The Impact on the Community Caused by the MIE Project Developed Coastal Areas of the Eastern Region: The Case of Map Ta Phut Municipality in Muang Rayong. *Pathumthani University Academic Journal*, 10(2), 82-89.
- Radsanmuang, P., Sirikunjanaporn, P., Sukprasert, S., & Rahannok, P. (2019). Community Synergy Application for Moving Forward Corporate Social and Environmental Responsibility of Factories in Tha Pra Sub-District, Muang District, Khon Kaen Province. *Dhammathas Academic Journal*, 19(3), 23-32.
- Surakarn, A., & Arin, N. (2014). Mental Health Care: The Participation of the Community. *Journal of Srinakharinwirot University (Journal of Science and Technology)*, 6(12), 176-184.
- Tesapurana, T., & Charoenporn, C. (2021). Participation of Community to Corporate Social Responsibility of Small Industry. *Journal of MCU Peace Studies*, 9(5), 2039-2050.
- Tissamana, A. (2021). The Lesson Learnt for Peaceful Communities: Nakornsri Thammarat and Narathiwat Province. *Journal of MCU Peace Studies*, 9(6), 2347-2359.

- Thanavaro, P. P. (2018). Culture for peaceful coexistence. *MBU Education Journal: Faculty of Education Mahamakut Buddhist University*, 6(2), 530-545.
- Trang Municipality. (2020). Community Information in Trang Municipality. Retrieved November 20, 2020, from <https://www.trangcity.go.th/trangcity/index.php/2017-10-25-09-13-50/2017-10-25-09-15-52>
- Yothachan, P. (2019). Legal Measures to Promote Industrial Factory's Participation in Natural Resources and Environment Conservation. *Journal of Research and Development Institute, Rajabhat Maha Sarakham University*, 6(2), 357-380.